

Stor rettssak om Mikael Staksrud og broren Pauls død på Jevnaker

Norsk Okkupasjonshistorie, 2014

Familien Staksrud retter alvorlige beskyldninger mot hjemmestyrkene

Oslo. (NTB): Igår begynte på Jevnaker den rettslige forundersøkelse av en av de mest omtalte saker på Hadeland.

9. mai 1945 ble angiveren Paul Staksrud, en bror av skøyte-løperen Mikael, skutt av hjemmestyrkene da han gjorde motstand ved arrestasjonen. Saken ble behandlet og av riksadvokaten henlagt. De pårørende har imidlertid krevet rettslig etterforskning, samtidig som de fremsetter de kraftigste beskyldninger mot hjemmestyrkene. — De skyldningene går ut på tortur, tyveri og mord. Det antydes videre at det var sammenheng mellom Paul Staksruds død og «mordet» på skøyte-løperen Mikael Staksrud i begynnelsen av krigsårene.

Den som beskyldningene i første rekke var rettet mot, sersjant Jens Gjerdingen, Jevnaker, har begjært seg slaktet. — Retten administreres av dommerfællemechtig Buttingsrud.

Peder Staksrud — bror av avdøde Paul — gjentok i går i retten sine beskyldninger om mord, tortur og tyveri, men det var vanskelig å få ham til å rette beskyldningene mot noen bestemt. Han mente at det kunne ikke ha gått for seg på den måten som Gjerdingens forklaring gir uttrykk av. Det vesentlige er at liket — som var tre uker gammelt da det ble utlevert til familien — skulle ha merker på kroppen etter tortur.

Fru Staksrud har forklart at liket skulle ha skuddsår i benet foruten to skudd i hodet, samt et sår i halsen som «antagelig stammer fra en bajonett». Avdødes fingrer var kløvd på midten og en av fingrene var brukket. De hang sammen i tuppene og ved roten. Øynene var slått inn, og liket var grønt fra beltedet til brystet, og det så ut som han var torturert med ståltråd etter beste tyske gestapomønstre. Peder Staksrud fremsatte også formodningen om at Paul Staksrud ble «myrdet» fordi han visste for meget om Mikael Staksruds mystiske død, men etter dagens vitneforklaring var det ikke mulig å få ham til å gi et fornuftig svar på hvem det var han slaktet til. Atskillige av hans påstander under saken virket direkte forvirret.

Av sersjant Gjerdingens forklaring gikk det fram at Paul Staksrud var ansatt for å være den farligste nazist på Hadeland. Ved nyttår 1945 var det kommet bestkjøp om at han skulle likvideres, noe som altså ikke ble gjort. Gjerdingen var selv utsatt til å foreta likvideringen. Ved kapitulasjonen dro Paul Staksrud på skauen, hvor han ble oppdaget av hjemmestyrkene. Ved anholdelsen gikk han til motstand og forsøkte å få tak i et gevær. Sersjanten trakk da av; han forsøkte å ramme Staksrud i skulderen, men da skuddet gikk gjennom dørkarmen på en hytte, traff det Staksrud i det ene øyet. Han døde øyeblikkelig. Det ble bare avfyrt et skudd. Rapport ble gitt til de militære overordnede og saken ble behandlet som et militært anliggende. Derfor gikk det tre uker før liket ble utlevert og saken overlevert politiet.

Områdesjefen og distriktssjefen i HS bekrefter Gjerdingens forklaring. Distriktssjefen benekter ellers bestemt at det var noen som helst sammenheng mellom Paul, og Mikael Staksruds død. Såvidt han hadde kjennskap til var Mikael Staksrud en god nordmann og hjemmestyrkene hadde i alle fall intet utestående med ham, melder «Verdens Gang».

Til Opstad for 5. gang.

Drammen byrett behandlet i går en av Schultz gate og Nedre Torggates «prydbusker», nemlig en vel 50 år gammel løsgjenger. Han var i det siste år botlagt 7 ganger for fyll, men påtalemyndigheten ville nå ha ham fengslet. Likeledes ble det nedlagt påstand på rettens bemyndigelse til å sette tiltalte i tvangsarbejderhus eller kuranstalt.

Tiltalte, som en rekke ganger tidligere var dømt etter løsgjengerloven og 4 ganger før hadde vært anbrakt i tvangsarbejderhus, ble denne gang idømt 90 dagers fengsel og påtalemyndigheten fikk den ønskede bemyndigelse til å anbringe ham i tvangsarbejderhus eller kuranstalt. Domfelte vedtok.

Byggetillatelser i Svelvik.

I Svelvik bystyres møte i går lå det søknad fra A/S Svelvik Papirfabrikk om tillatelse til å oppføre bolig for gartneren ved Svelvik Gartneri på Bedehusgatens nordside, vestenfor og like inntil matr. nr. 254 tilhørende Ing. Anders Foss. Bygningsrådet anbefalte søknaden, men gjør oppmerksom på at det må dispenseres fra reguleringsplanen.

Formannskapet innstilte for bystyret å fatte vedtak om at det med forbehold fra Departementets godkjennelse gis dispensasjon fra den godkjente reguleringsplan for Svelvik av 30/6 1916, ved å gi A/S Svelvik Papirfabrikk tillatelse til å bygge gartneriboligen på ovenfor nevnte tomt. Med henblikk på fremtidig gateutvidelse tas de samme forbehold som for elerne av matr. nr. 254 og 255.

Det ble vedtatt av bystyret — Ingvald Wiik og Arnt Pettersen søkte om å få overflytte den gitte byggetillatelse for reparasjonsverksted med tilhørende tankanlegg fra Sand til matr. nr. 52. Bygningsrådet anbefaler søknaden innvilget men at oljetanken legges under bakken.

Formannskapet innstilte for bystyret å innvilge søknaden med forbehold om Departementets godkjennelse av dispensasjon fra den vedtatte reguleringsplan. Formannskapet foreslår videre med 3 mot 2 stemmer at der ikke stilles krav om at

Husrekvisisjoner i Svelvik.

I Svelvik bystyres møte i går ble det stilt foslag fra husrekvisisjonsnemnda om denne norm for fritakelse av rekvisisjon:

For 2 personer	—	2 rom og kjøkken
« 3	«	— 3 « « «
« 4	«	— 3 « « «
« 5	«	— 4 « « «
« 6	«	— 5 « « «

Rom over 30 kvm. regnes for 2 rom, og barn under 12 år for 1/2 pe.son.

Huselere i Svelvik som bor utenbys og hvis hus er ubebodd får valget mellom å bo her eller utenbys. Såfremt de foretrekker å bo utenbys, blir det ledige hus om i Svelvik å rekvirere.

Jenssen sa at i Oslo er det tillatt ett rum pr. husstandsmedlem. Det kan ikke være nødvendig å være strengere i Svelvik.

Ordføreren mente at hvis det skal bli noe å rekvirere, måtte en vedta formannskapets forslag. Og det ble enstemmig vedtatt.

EN KRIGSPROFITØR fra Bergen har gjort seg skyldig i en stor saneringsvindel: Det dreier seg om ca. 400.000 kroner.

DE AMERIKANSKE styrker har nå begynt evakueringen av Island.

SCANDINAVIEN AIRLINES system og det svenske luftfartsselskapet ABA har planer om å kjøpe 17 Douglas-maskiner dc-6 til en pris av 700.000 dollars pr. fly.

ROTTENIKKENS begjæring om fornyet behandling av hans sak kommer opp i Høyesteretts Kjæremålsutvalg midt i neste uke.

Krigsåra gav -

Forts. fra 1. side.

derskudd. Man er ikke klar over, sa han, at jernbanen i okkupasjonsåra kjørte inn 360 millioner i regnskapsmessig overskudd. Samtidig er materiell nedslitt med en verdi av 100 millioner førkrigs kroner, noe som vil og må tyngje budsjettene en tid framover.

Statsbanene kjører i dag praktisk talt med samme takster som før krigen, bortsett fra frontkjempertillegget, som fremdeles står ved makt. Etter forutsetningen skulle det i årene 1933 til 1947 være bevilget 210 millioner kroner til jernbanen — det er bevilget bare 110 millioner.

Ratvik (v), Møre og Romsdal, gjorde oppmerksom på at mens det i 1939 var ansatt 14.581 personer ved jernbanen, var antallet i 1945 steget til 21.992. Den store økningen av personalet står ikke i forhold til driftsutvidelsene. De store underskudd på budsjettet skulle tilsi at en prøvde å rasjonallere en del her.

Wiik (a), Nord-Trøndelag, mente at en burde spørre seg selv om hva denne store stigningen av personalet kom av, hva årsaken til den var. Det er soleklart, sa taleren, at den store stigningen i trafikken gjør flere folk nødvendige. Men overflø-

Fremtiden 25-10-1946 s. 8

Inn i tunnelåpningen

Stersaka ik

bystyret i går.

behandlet i går tvilsoren ved Svelvik skole fra skoletilsynet ring ved skolen. Det oll fra forhandlingsnor disse møtte: foren og Sv. Myhre, for Guttormsen, for Cristensen, for Norsk ndr. Narvesen, Busk, Svelvik komm. for-

dette forslag for

Nilsen er vaktmester og bademester ved ur han å holde nedre en hva renhold anets instruks. Til det- jøring av hele skole- og som utføres i ngjøringskvinnene som kommune tilsettes til irengjøring). Der anstrahjelp til skolens

orettholdt slitt stand- skapet, hadde pr. telefon un- om at han ikke rskrift i forannev-

unstilte for bystyret k:

teren ved skolen og badet opprettede 2—46 og arbeidsfor- tariffperioden. De å oppta til realitets- riffsperiode.

å vedta forhand-

oplyste i bystyrets ar holdt gruppein- adde blitt enige om omité til å se nær-

mot fire stemmer